

MIKROEKONOMIE

TEORIE RACIONÁLNÍ VOLBY SPOTŘEBITELE

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

TEORIE RACIONÁLNÍ VOLBY SPOTŘEBITELE

V rámci přednášky se *dozvíte*:

- co rozumíme pod pojmem množina tržních příležitostí,
- jaké faktory ovlivňují polohu a sklon linie rozpočtu,
- jak nahlíží ekonomická teorie na preference spotřebitelů,
- v čem se liší kardinalistická a ordinalistická verze užitečnosti,
- jak lze zkonstruovat indifferenční křivku a jaké jsou její vlastnosti,
- jaký vliv mají projevené preference na tvar indifferenčních křivek
- a jak určíme optimum spotřebitele.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SPOTŘEBITELE

$$p_x \cdot x + p_y \cdot y \leq I \quad (1.1)$$

kde: p_x – cena statku x
 p_y – cena statku y
 I – důchod spotřebitele

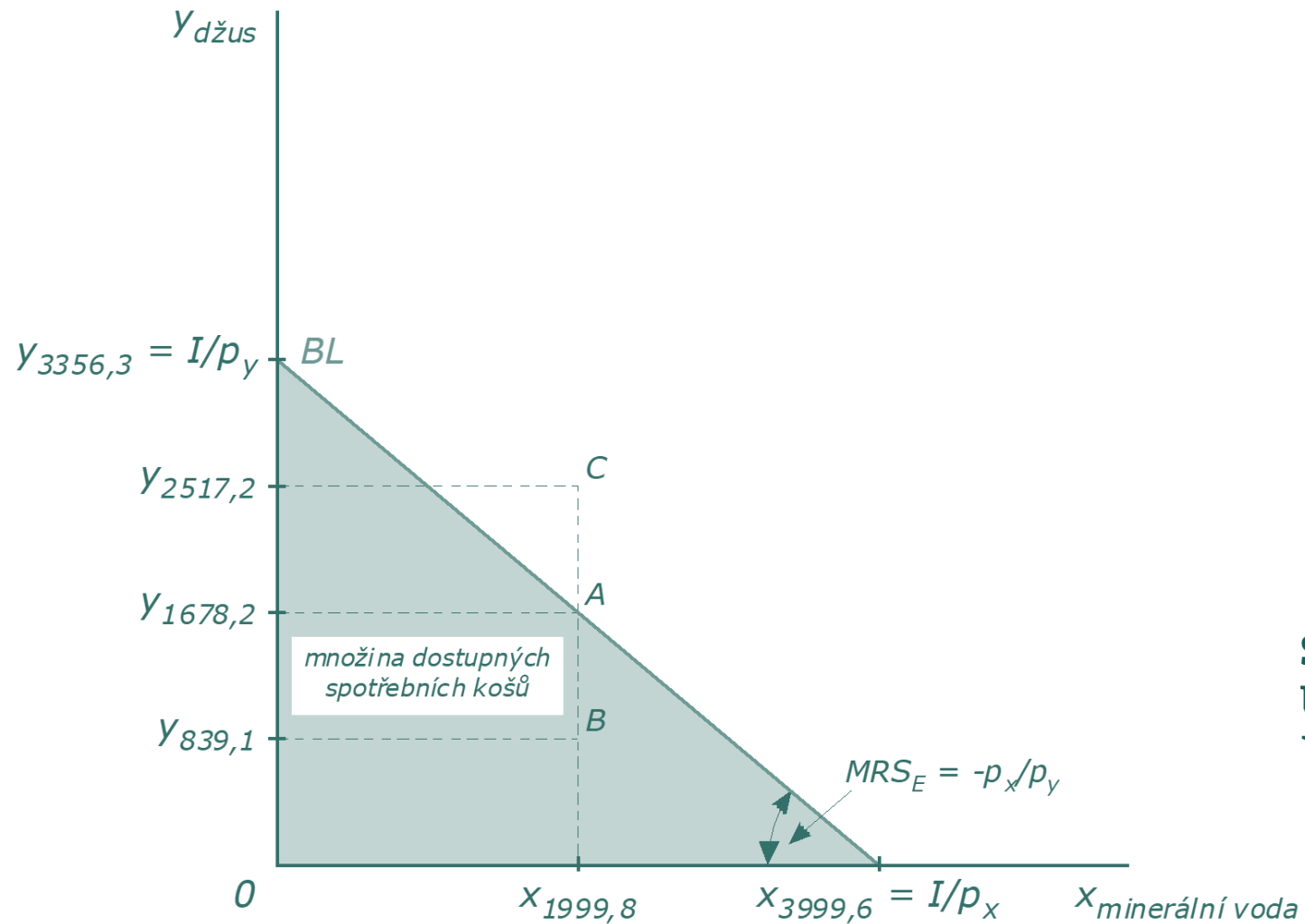

$$p_x \cdot x + p_y \cdot y = I \quad (1.1a)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-1 LINIE ROZPOČTU

ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SPOTŘEBITELE

$$y = \frac{I}{p_y} - \frac{p_x}{p_y} \cdot x \quad (1.2)$$

kde: $\frac{I}{p_y}$ - bod, v němž protíná linie rozpočtu vertikální osu
 $-\frac{p_x}{p_y}$ - sklon linie rozpočtu

$$p_x \cdot (x + \Delta x) + p_y \cdot (y + \Delta y) = I \quad (1.3)$$

ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SPOTŘEBITELE

$$p_x \cdot \Delta x + p_y \cdot \Delta y = 0 \quad (1.4a)$$

nebo-li:

$$p_x \cdot \Delta x = -p_y \cdot \Delta y \quad (1.4b)$$

ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SPOTŘEBITELE

$$\frac{\Delta y}{\Delta x} = -\frac{p_x}{p_y} \quad (1.5a)$$

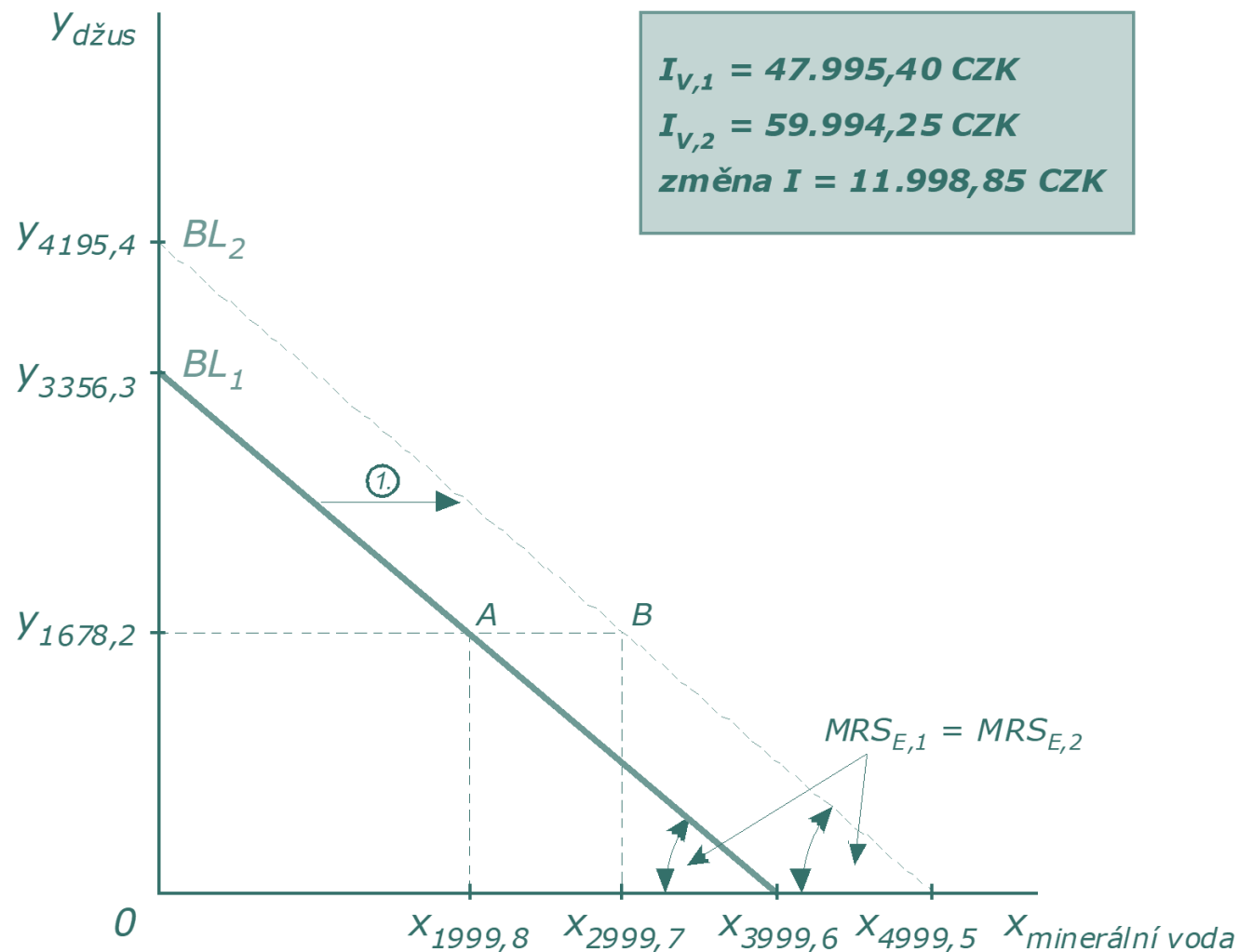
či také:

$$MRS_E = -\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{p_x}{p_y} \quad (1.5b)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-2 ZMĚNA POLOHY LINIE ROZPOČTU V DŮSLEDKU ZMĚNY DŮCHODU

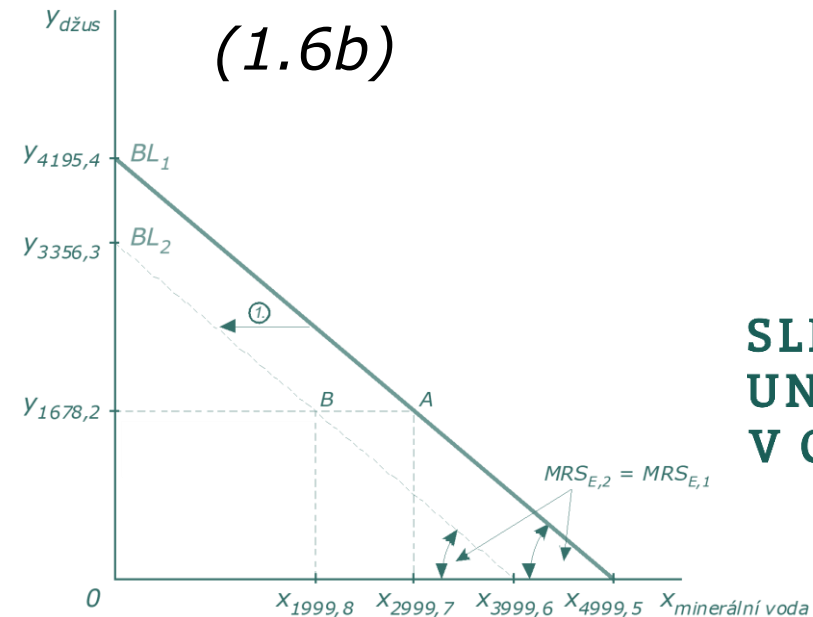

ROZPOČTOVÉ OMEZENÍ SPOTŘEBITELE

$$n \cdot p_x \cdot x + n \cdot p_y \cdot y = I \quad (1.6a)$$

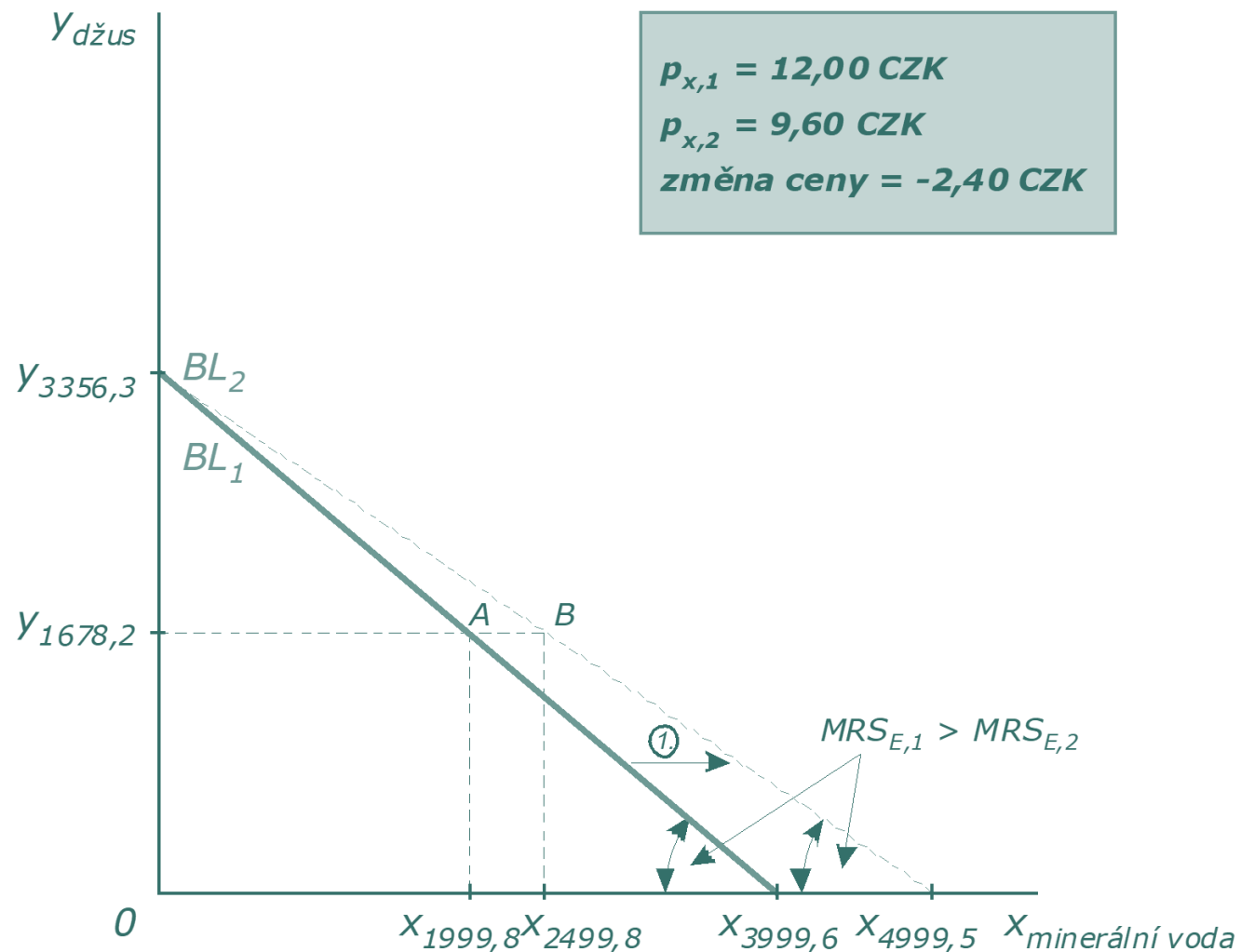
dále pak:

$$p_x \cdot x + p_y \cdot y = \frac{I}{n} \quad (1.6b)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-3 ZMĚNA SKLONU LINIE ROZPOČTU V DŮSLEDKU ZMĚNY CENY STATKU X

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

Teoretické předpoklady:

- axiom srovnání (axiom úplnosti, axiom úplného srovnání),
- axiom tranzitivity,
- axiom nepřesycení.

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

$$u(x_1, y_1) > u(x_2, y_2) \quad (1.7)$$

$$TU = f(x, y) \quad (1.8)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

KARDINALISTICKÁ VERZE UŽITEČNOSTI

Představitelé:

- Wiliam Stanley Jevons (1835-1882),
- Carl Menger (1840-1921),
- Marie-Esprit-Léon Walras (1834-1910),
- Eugen Böhm rytíř von Bawerk (1851-1914).

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

$$MU_x = \frac{u(x + \Delta x, y) - u(x, y)}{\Delta x} \quad (1.9a)$$

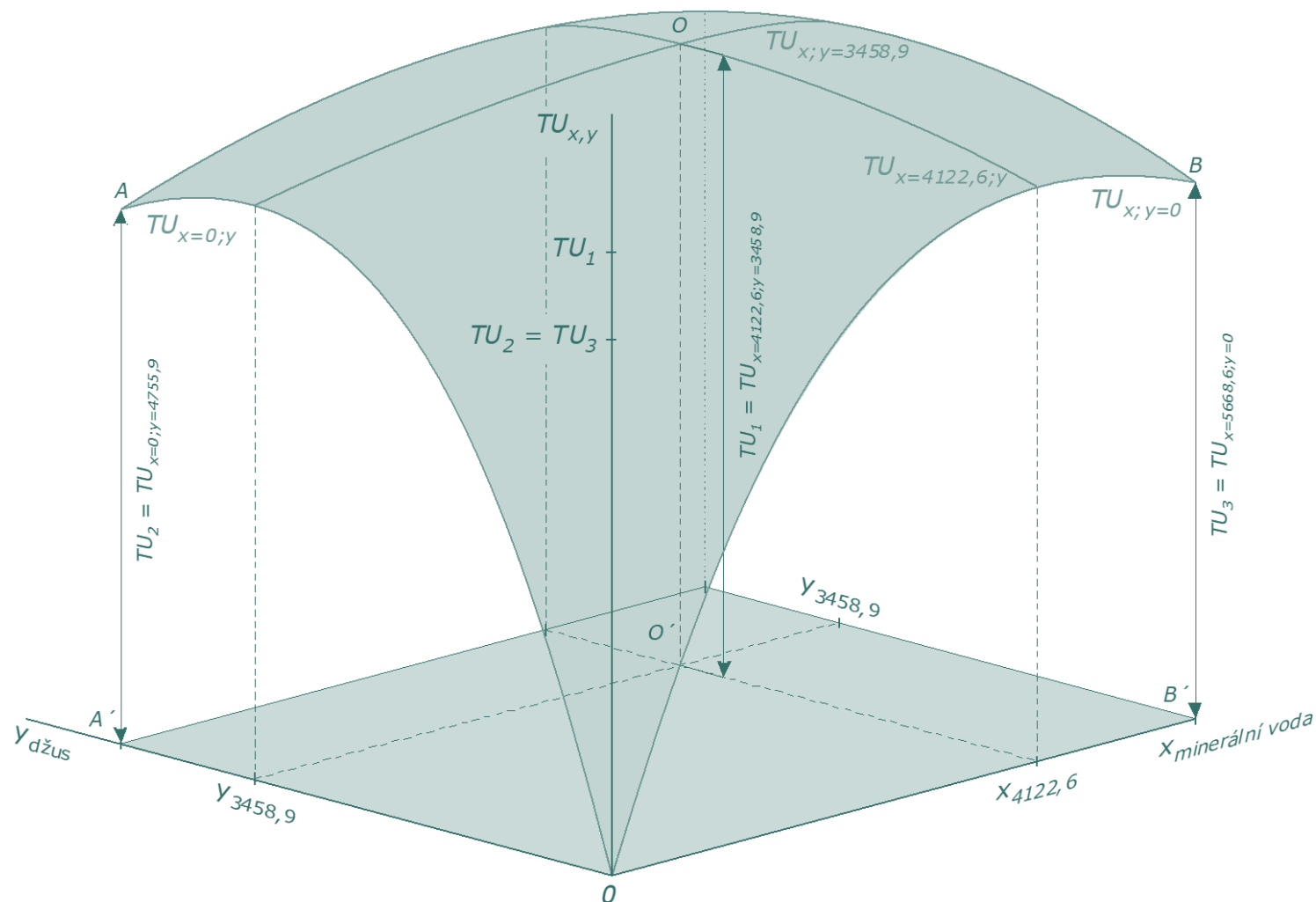

či:

$$MU_x = \frac{\Delta TU}{\Delta x} \quad (1.9b)$$

$$\Delta TU = MU_x \cdot \Delta x \quad (1.10)$$

1-5 KOPEC UŽITEČNOST – KARDINALISTICKÁ VERZE

ORDINALISTICKÁ VERZE UŽITEČNOSTI

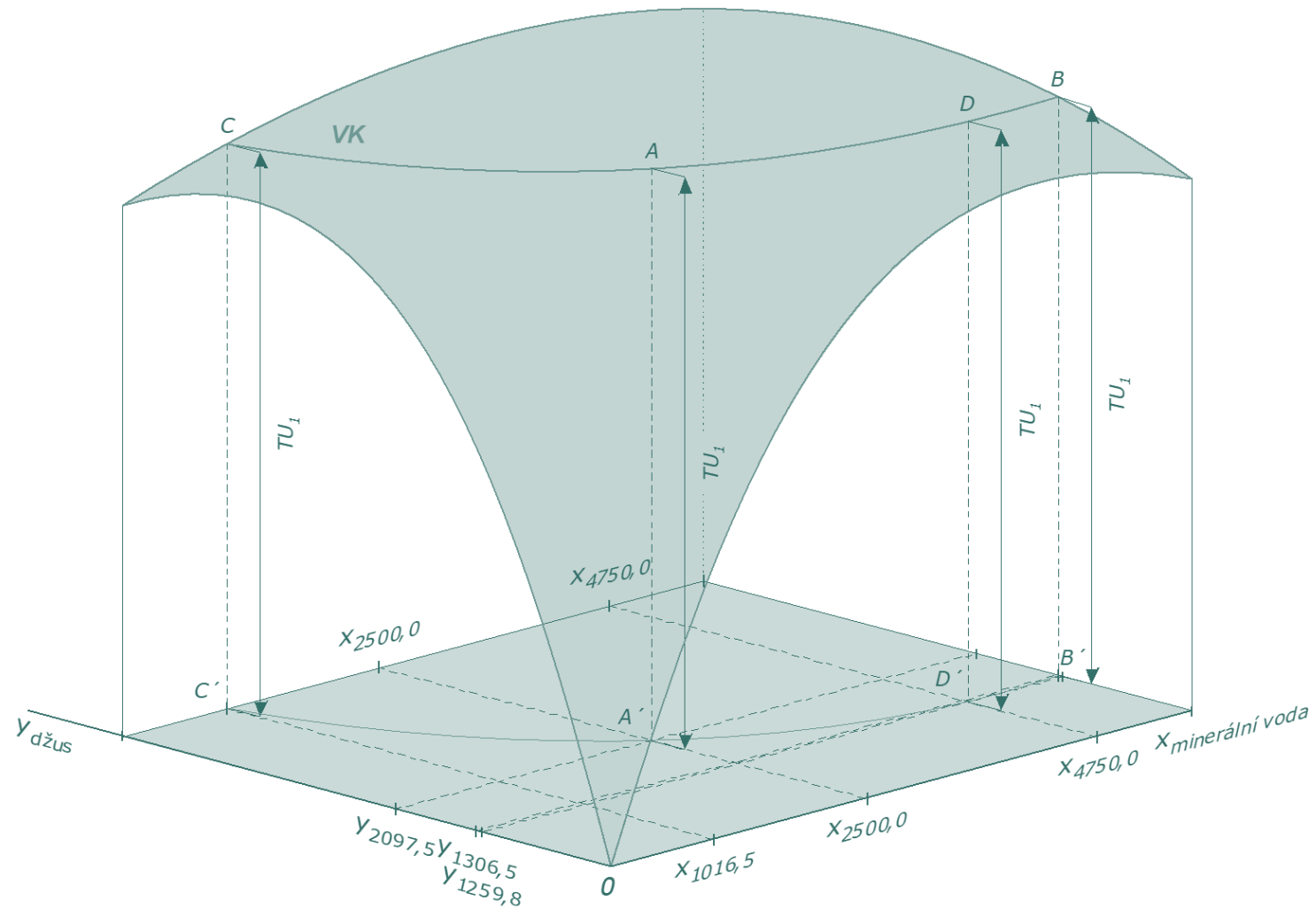
Představitelé:

- Vilfredo Frederico Damaso Pareto (1848-1923),
- Francis Ysidro Edgeworth (1845-1926),
- John Richard Hicks (1904-1989) ,
- Paul Anthony Samuelson (1915-2009).

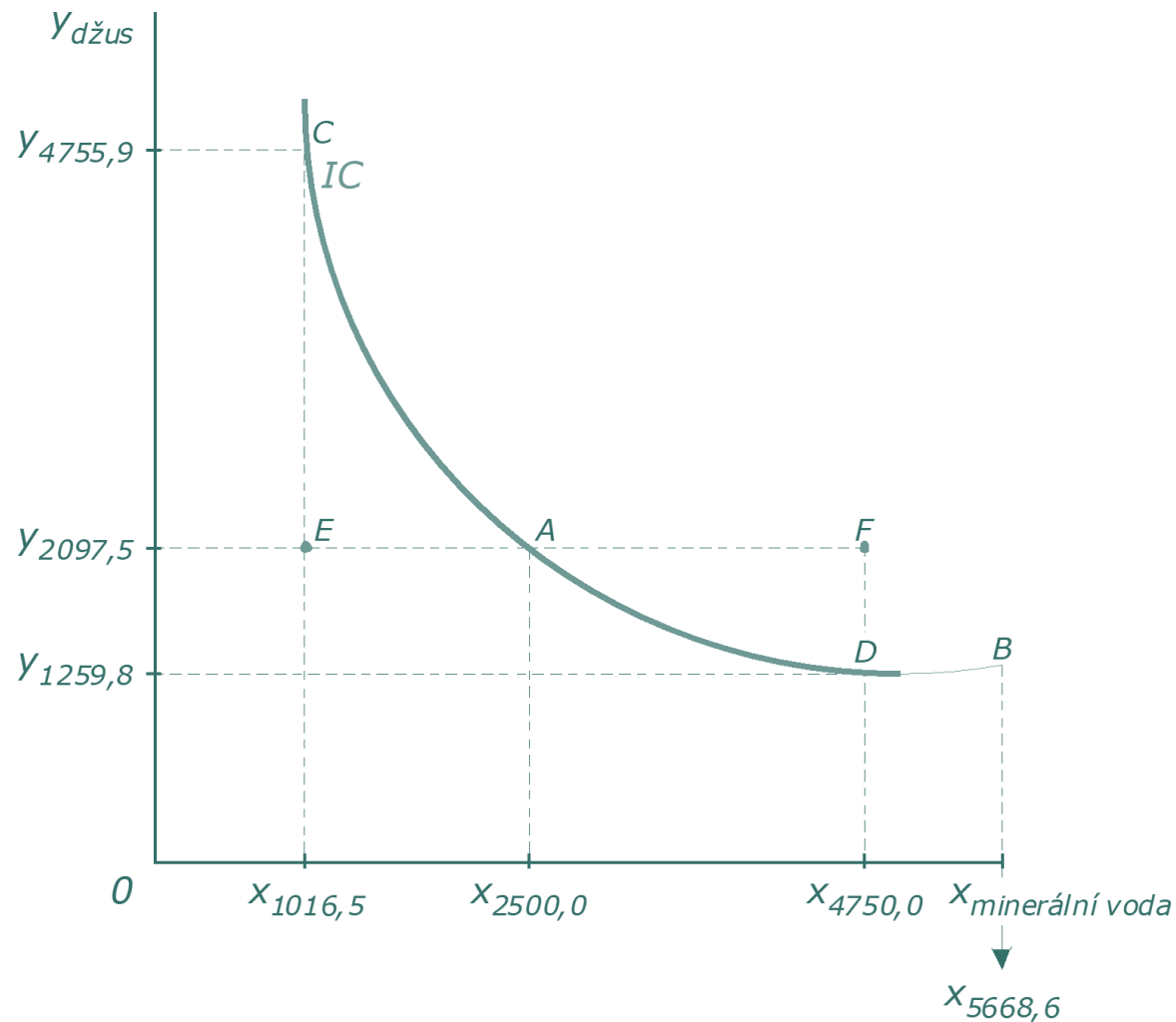

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

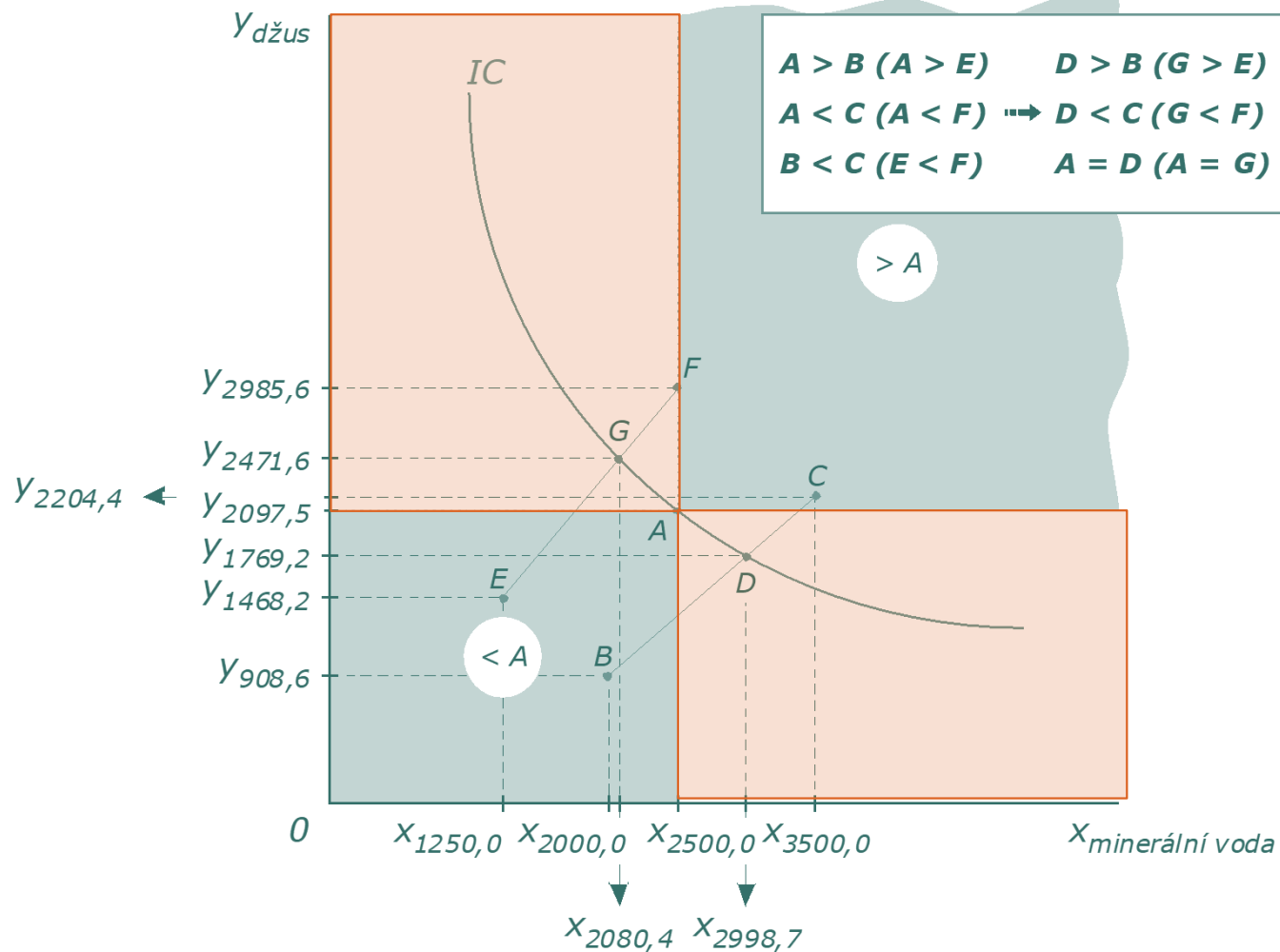
1-6 KOPEC UŽITEČNOST – ORDINALISTICKÁ VERZE

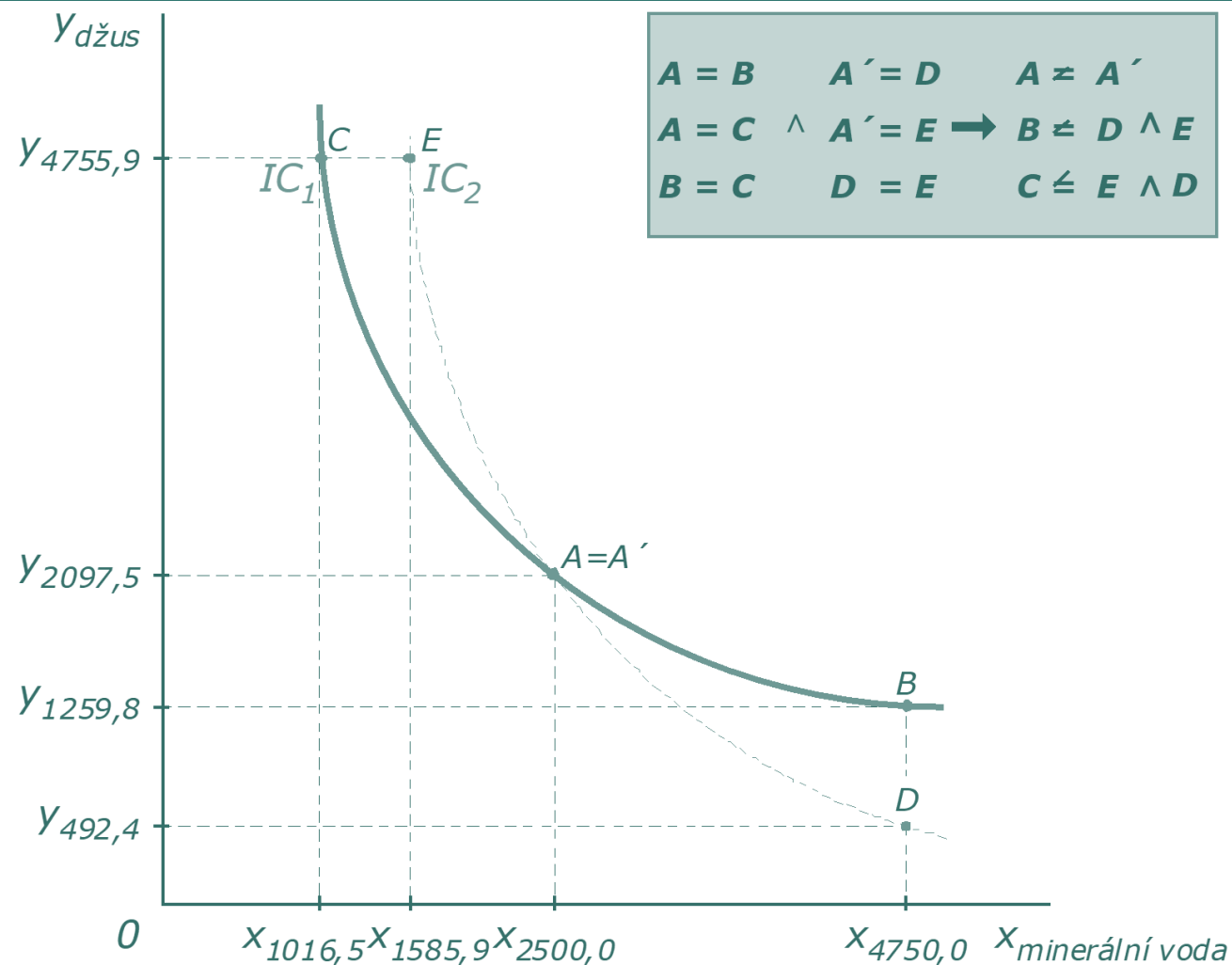
1-7 INDIFERENČNÍ KŘIVKA

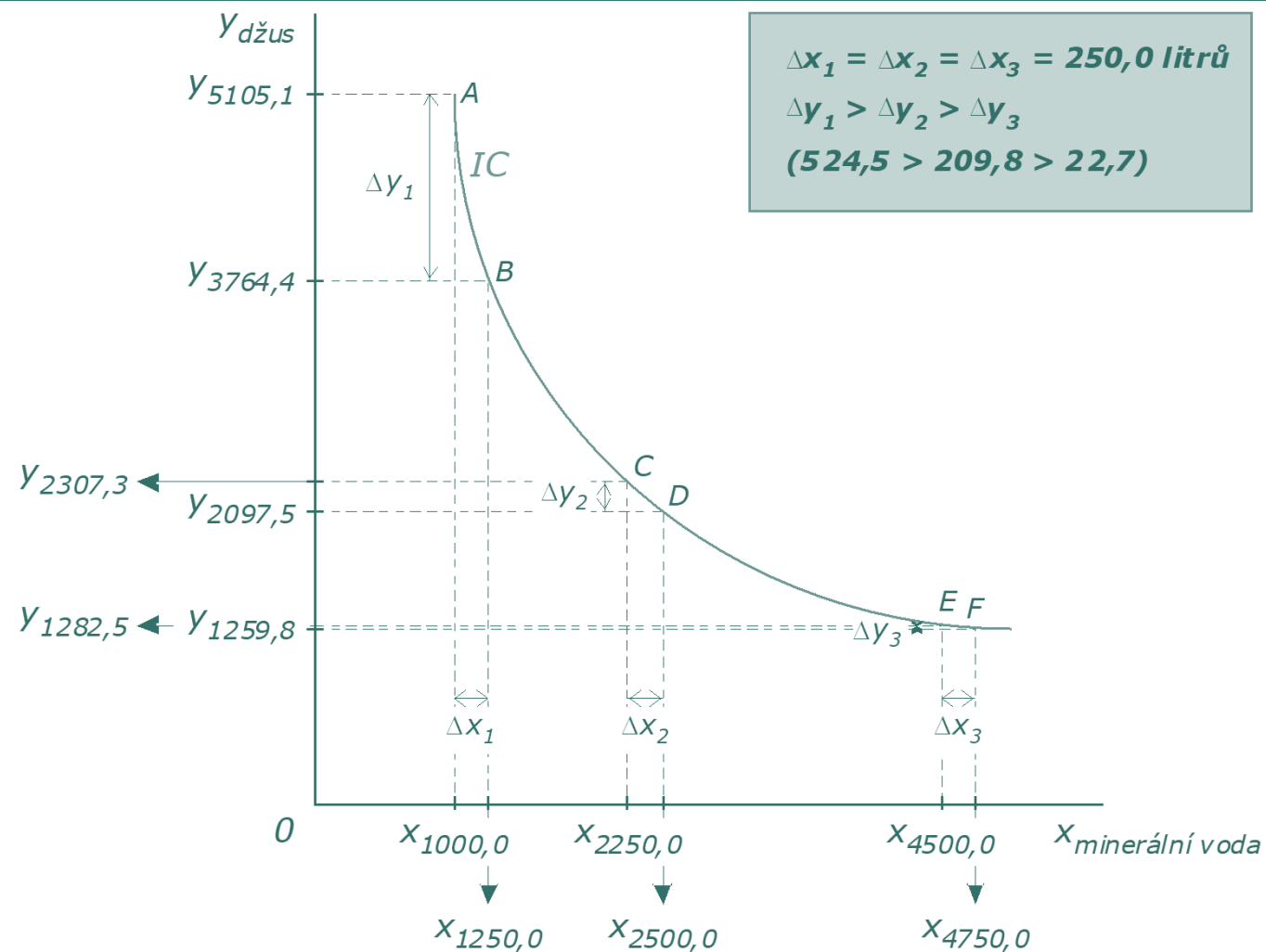
1-8 VLASTNOSTI INDIFERENČNÍCH KŘIVEK – NEGATIVNÍ SKLON

1-9 VLASTNOSTI INDIFERENČNÍCH KŘIVEK – KŘIVKY SE NEPROTÍNÁJÍ

1-10 VLASTNOSTI INDIFERENČNÍCH KŘIVEK – KŘIVKY JE KONVEXNÍ

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

$$MU_x \cdot \Delta x + MU_y \cdot \Delta y = \Delta TU \quad (1.11)$$

$$MU_x \cdot \Delta x + MU_y \cdot \Delta y = 0 \quad (1.11a)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

$$\frac{\Delta y}{\Delta x} = -\frac{MU_x}{MU_y} \quad (1.11b)$$

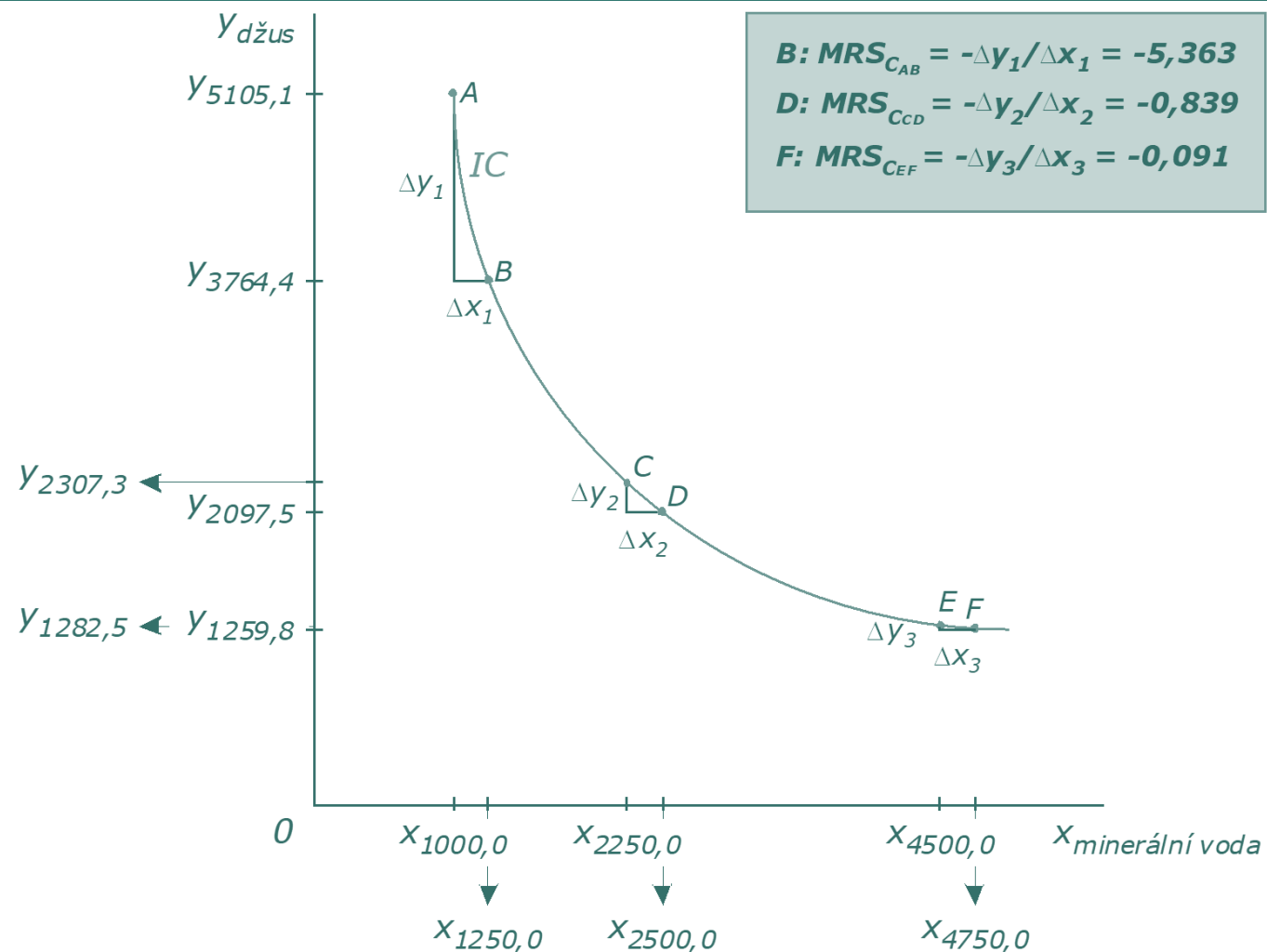
neboli:

$$MRS_C = -\frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{MU_x}{MU_y} \quad (1.11c)$$

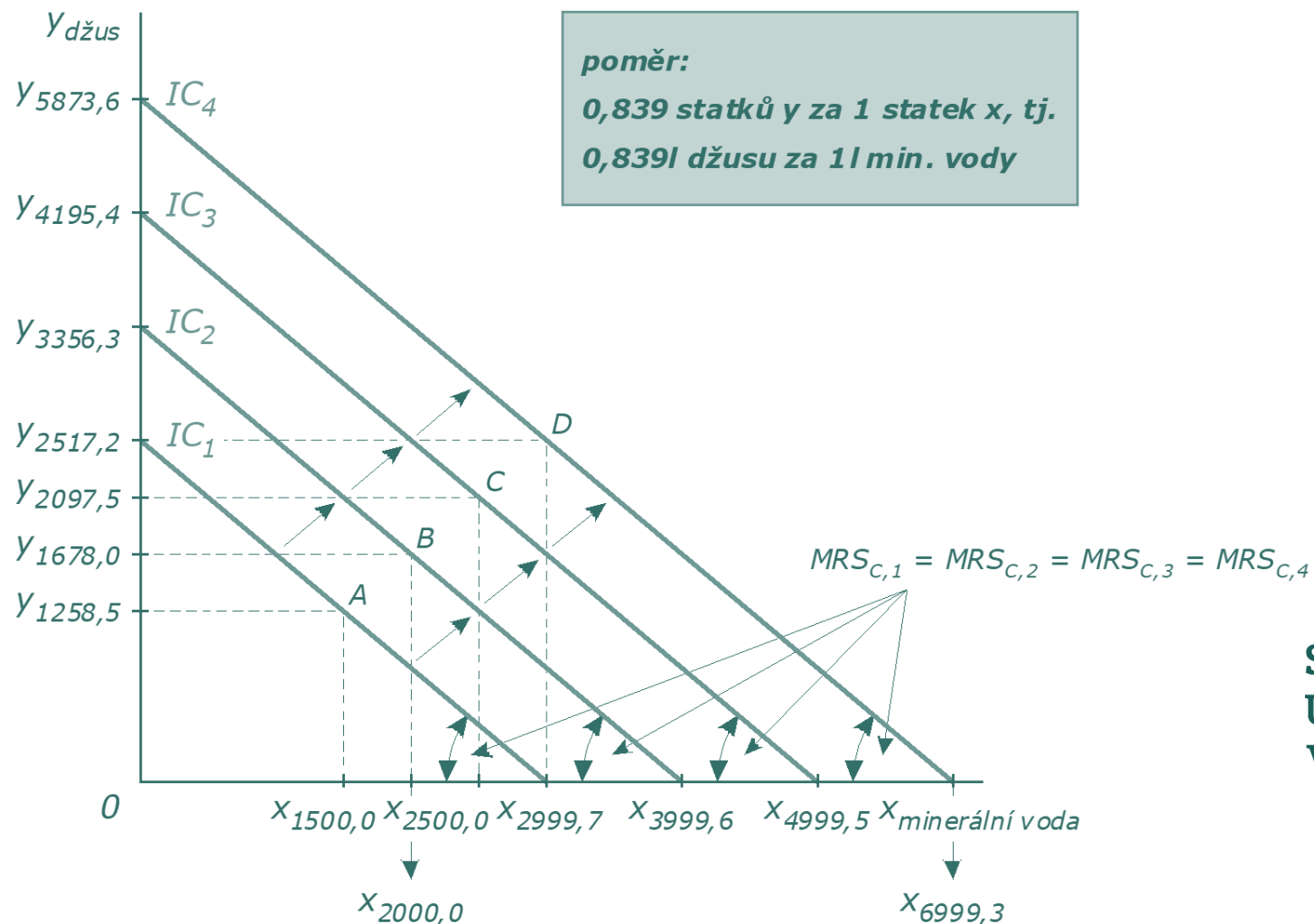

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

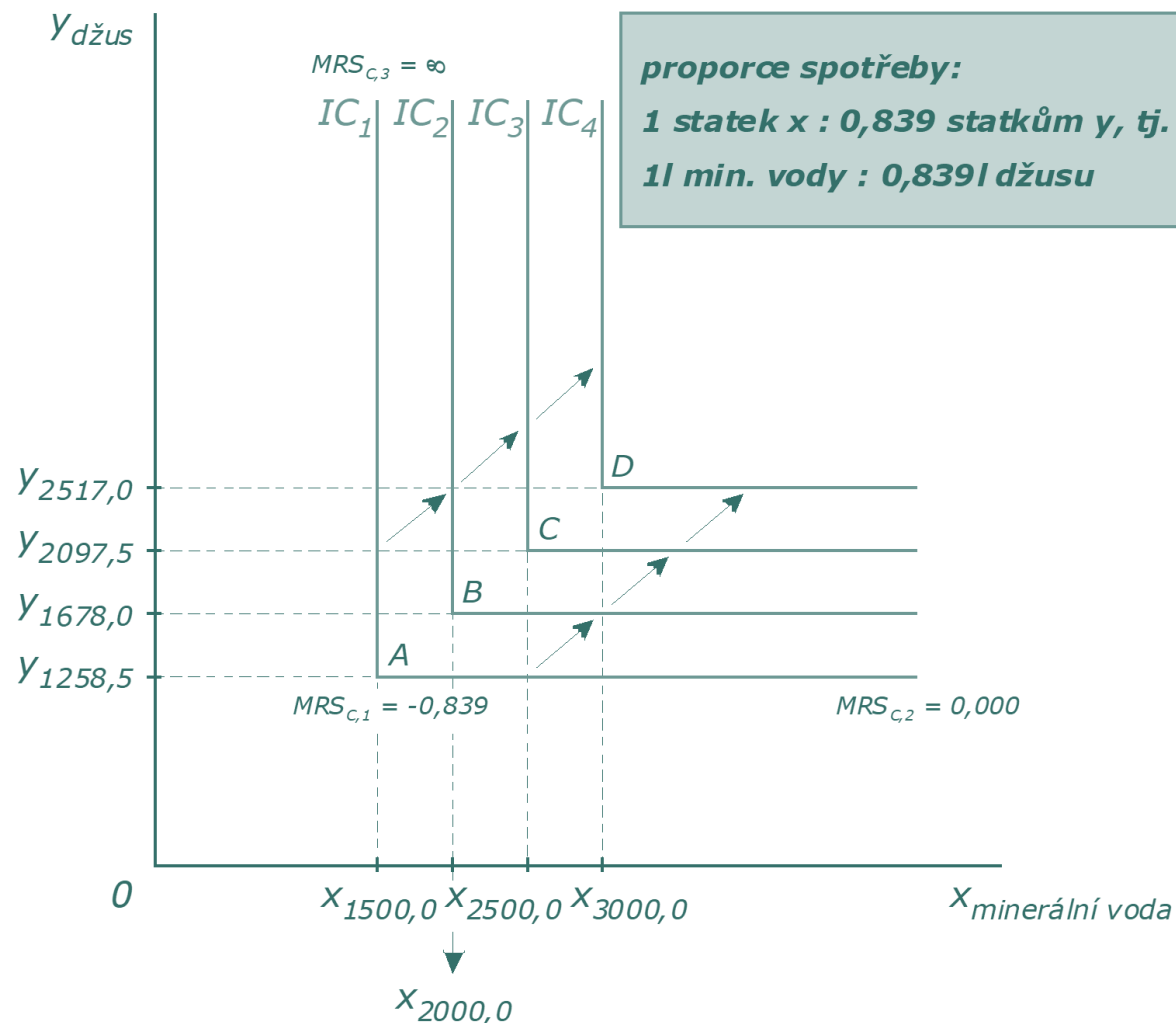
1-11 SKLON INDIFERENČNÍ KŘIVKY A MEZNÍ MÍRA SUBSTITUCE VE SPOTŘEBĚ

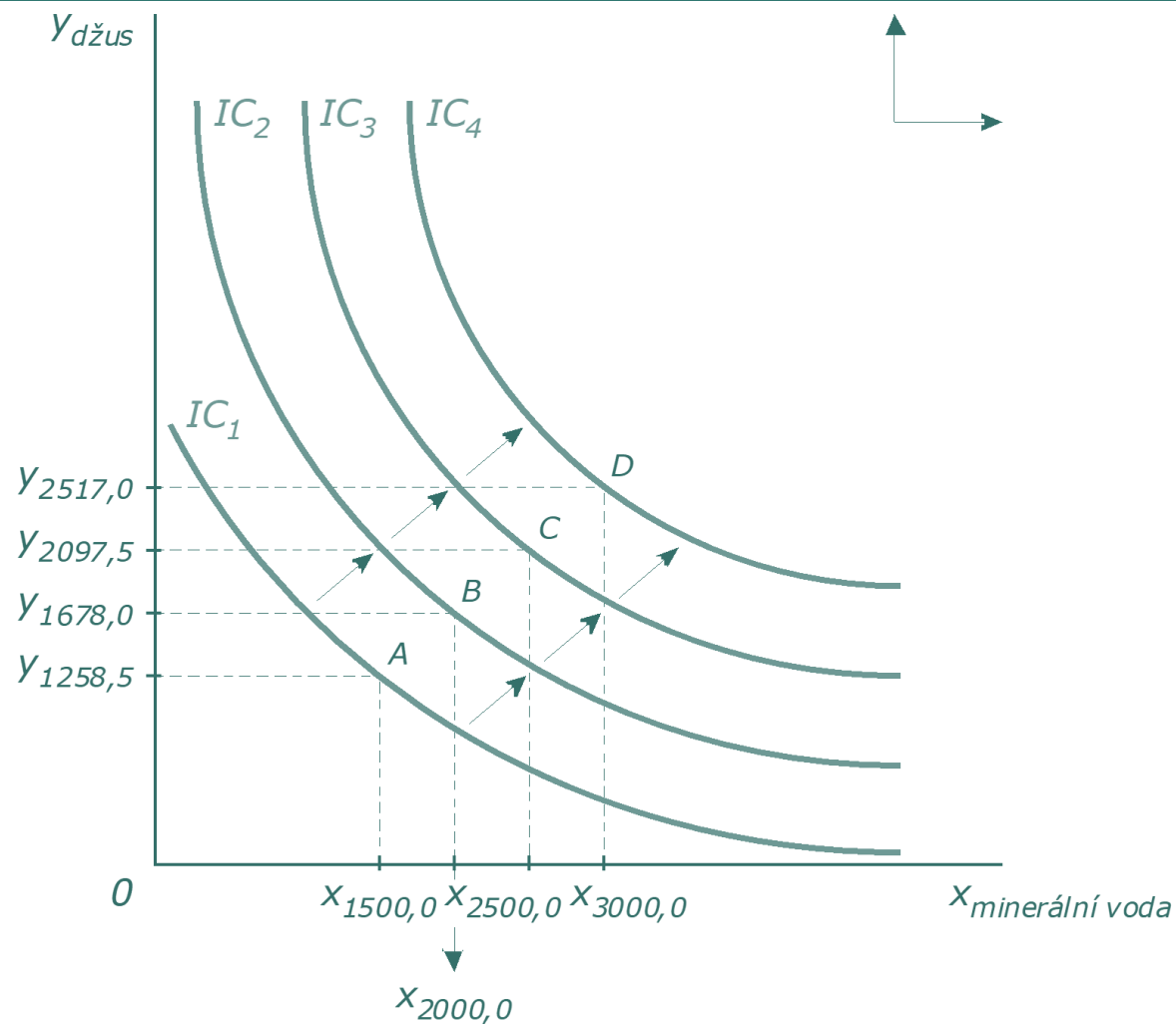
1-12 INDIFERENČNÍ MAPA PRO DOKONALÉ SUBSTITUTY

1-13 INDIFERENČNÍ MAPA PRO DOKONALÉ KOMPLEMENTY

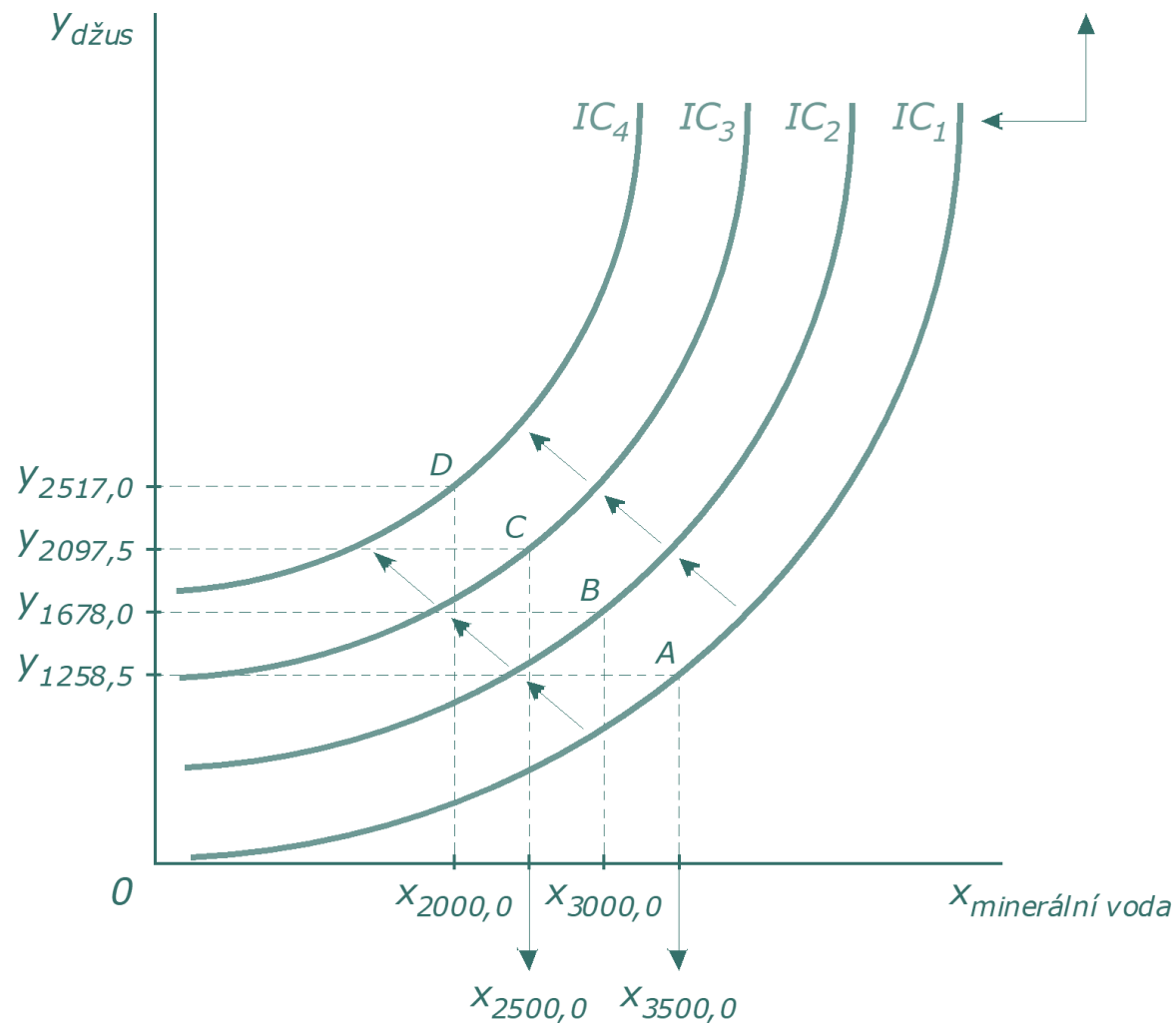

1-14 INDIFERENČNÍ MAPA PRO STATKY S POZITIVNÍ PREFERENCÍ

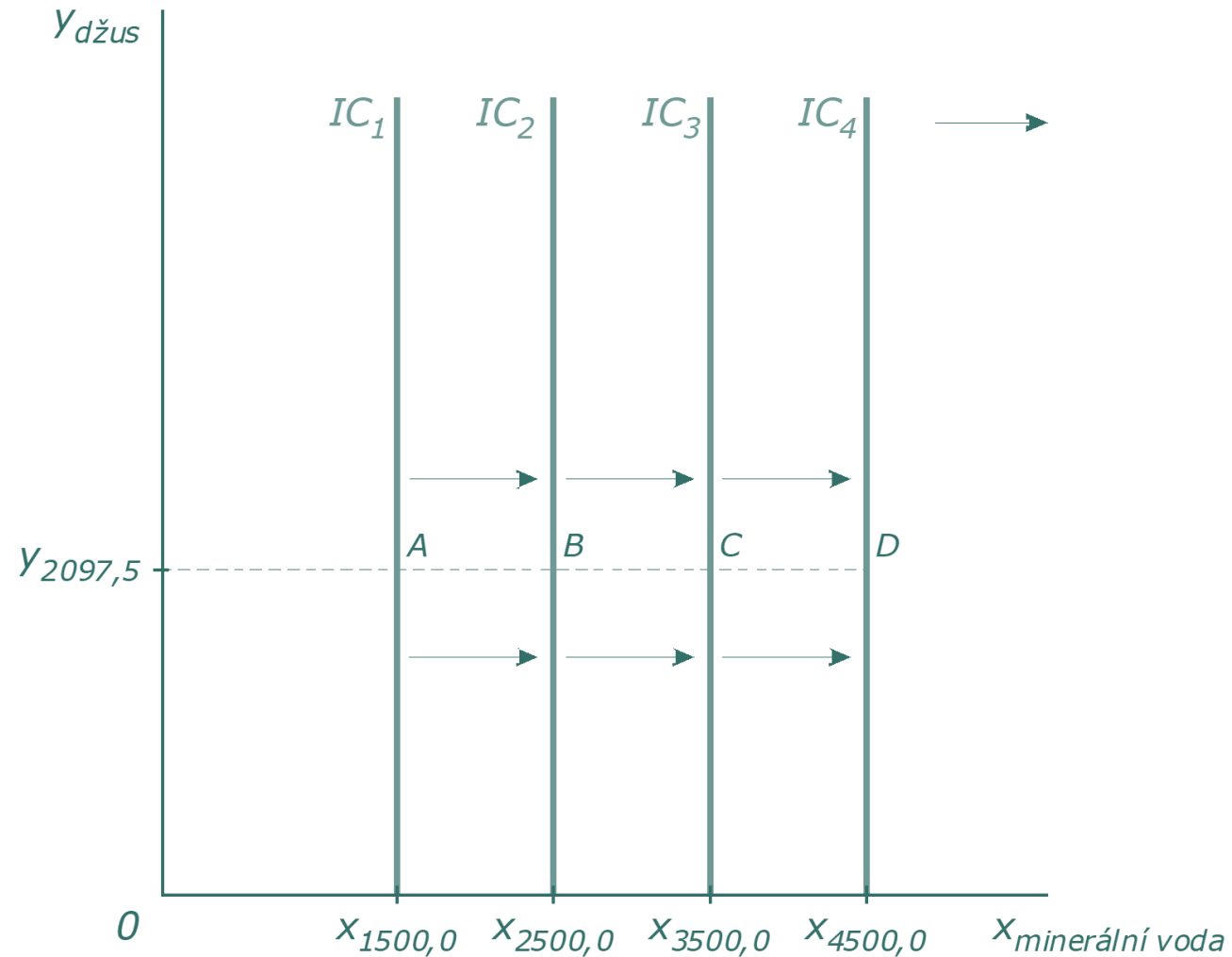
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-15 INDIFERENČNÍ MAPA PRO STATKY S NEGATIVNÍ PREFERENCÍ

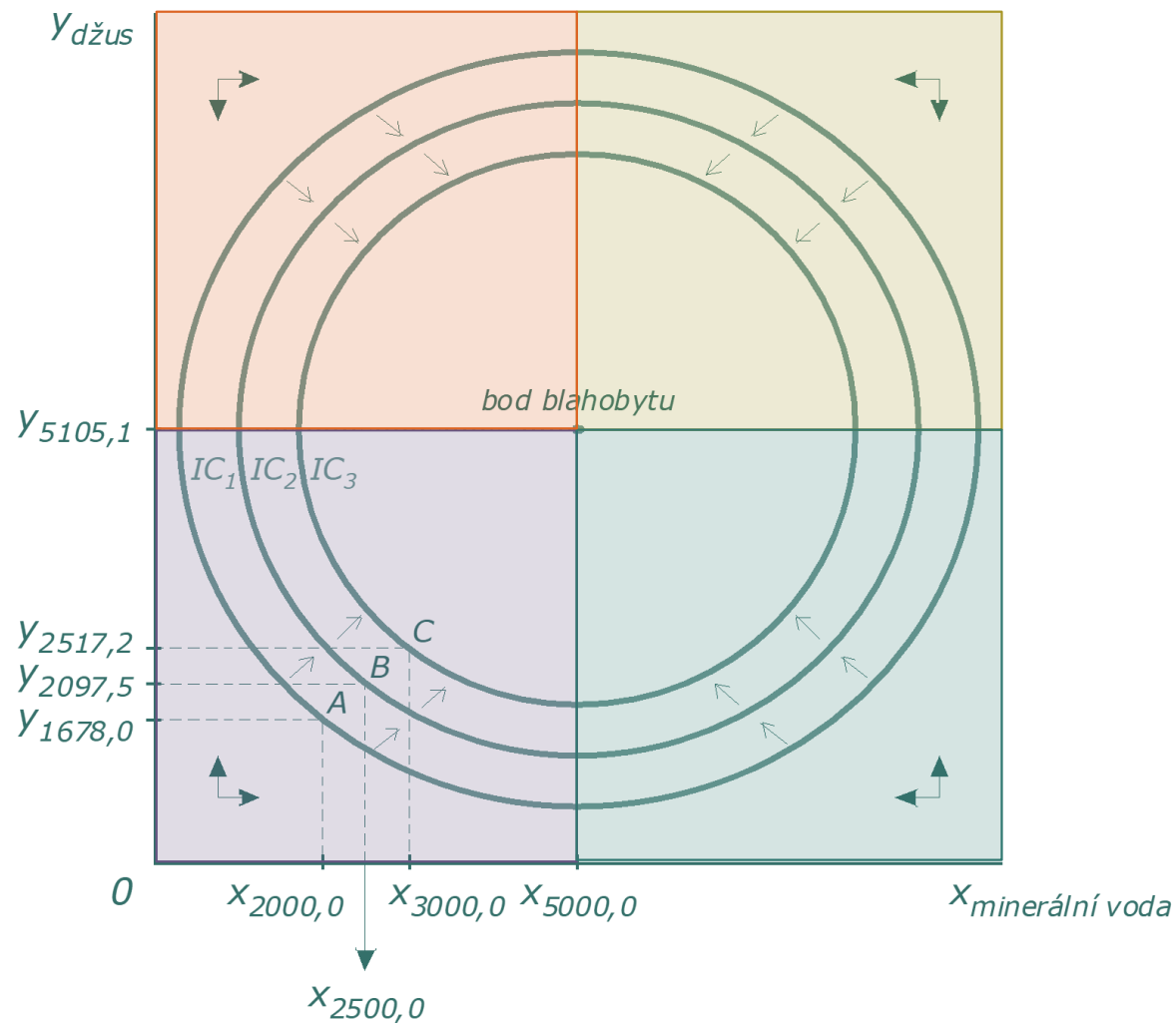
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-16 INDIFERENČNÍ MAPA PRO LHOSTEJNÉ STATKY

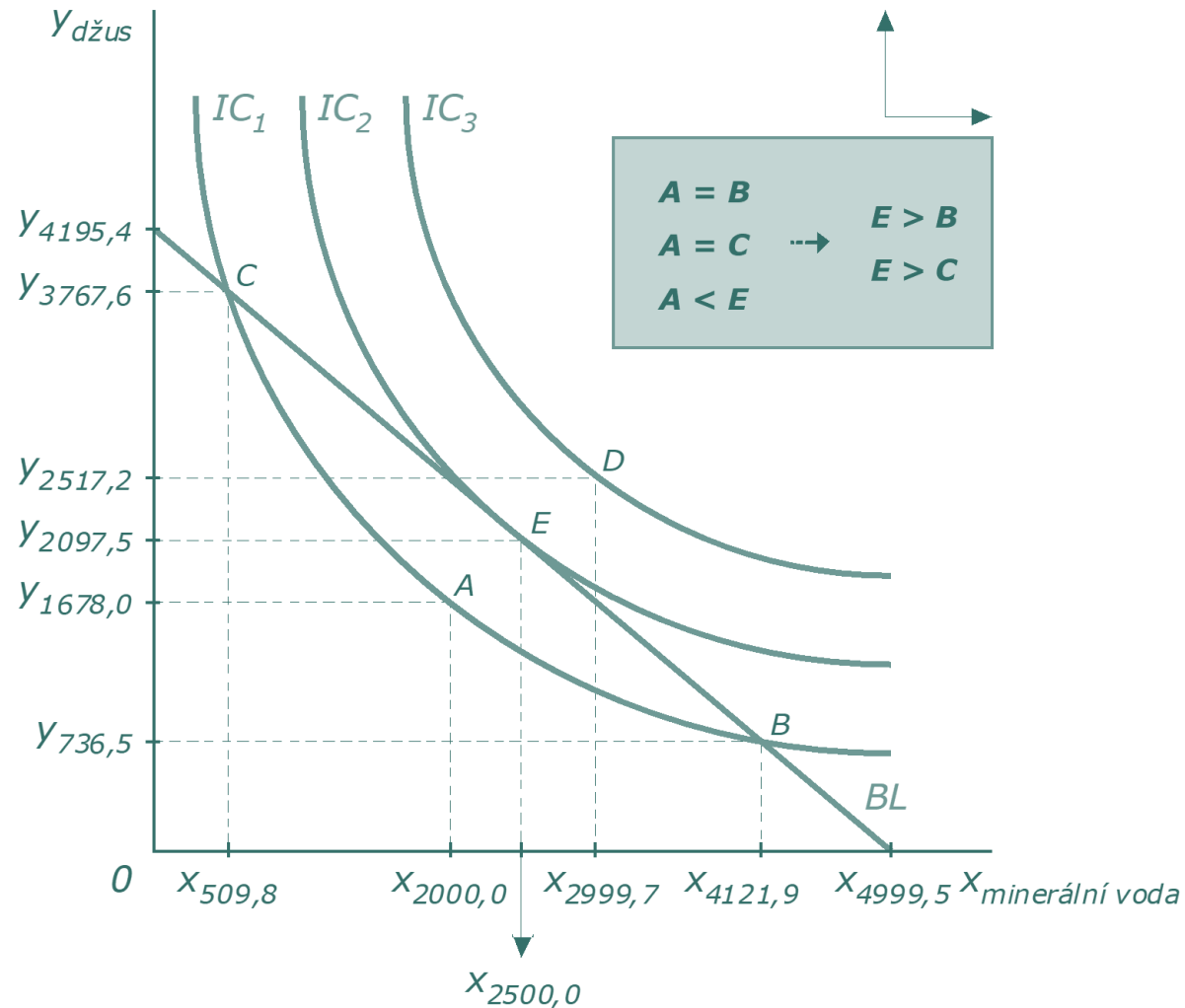
SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-17 INDIFERENČNÍ MAPA PRO STATKY S JEDNOU OPTIMÁLNÍ KOMBINACÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-18 OPTIMUM SPOTŘEBITELE – VNITŘNÍ ŘEŠENÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

PREFERENCE SPOTŘEBITELE A INDIFERENČNÍ ANALÝZA

$$MRS_E = MRS_C \quad (1.12)$$

nebo-li:

$$\frac{p_x}{p_y} = \frac{MU_x}{MU_y} \quad (1.12a)$$

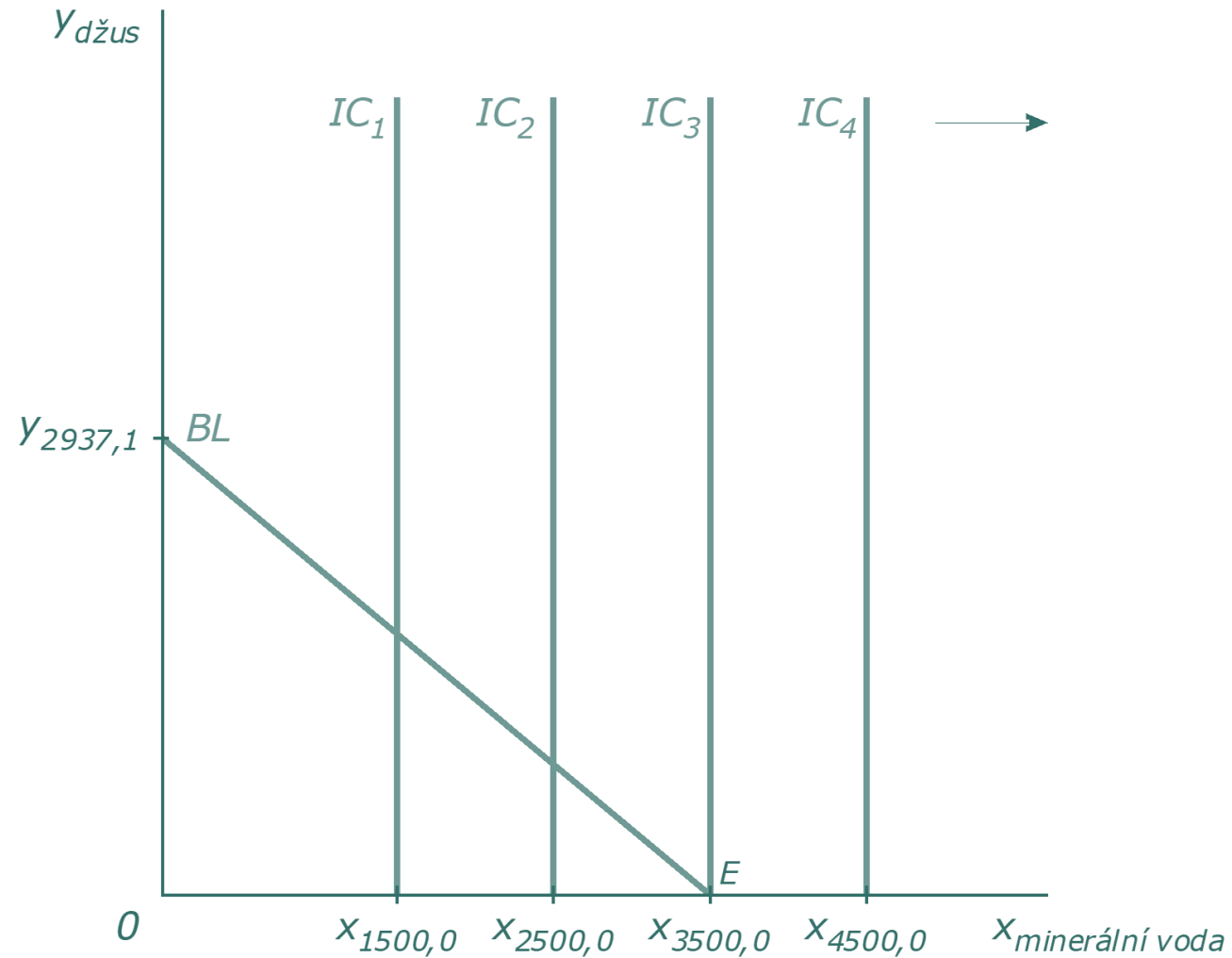
či také:

$$\frac{MU_x}{p_x} = \frac{MU_y}{p_y} \quad (1.12b)$$

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ

1-19 OPTIMUM SPOTŘEBITELE – HRANIČNÍ ŘEŠENÍ

SLEZSKÁ
UNIVERZITA
V OPAVĚ